

فصلنامه اقتصاد و برنامه ریزی شهری

سایت نشریه: <http://eghtesadeshahr.tehran.ir>

مقاله پژوهشی

تدوین الگوی توسعه پایدار کوهنوردی کشور بر اساس نظریه داده بنیاد

حمید ناصری^۱، پریش نوربخش^{۲*}، مهدی کهندل^۳، عباس خدایاری^۴

^۱ دانشجوی دکترا گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

^۲ استاد گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

^۳ دانشیار گروه مدیریت ورزشی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

چکیده:

ورزش در جهان امروز از مقوله فعالیت دسته جمعی و تفریح فراتر رفته و مفهوم وسیع تری یافته و به یکی از اثرگذارترین پدیده‌ها در اوضاع اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع تبدیل شده است. این پژوهش کیفی، با هدف غایی تدوین الگوی توسعه پایدار کوهنوردی کشور با استفاده از طرح سیستماتیک نظریه داده بنیاد انجام شده است. در این مطالعه، با انجام مصاحبه با ۱۸ نفر از اساتید مدیریت ورزشی و خبرگان کوهنوردی دارای تجربه و سابقه صعودهای بلند، مجموعه‌ای از مضامین اولیه، طی فرایند کدگذاری باز گردآوری شده، از درون آن‌ها مقوله‌هایی استخراج شدند. در مرحله کدگذاری محوری، پیوند میان این مقوله‌ها با عناوین ذیل تعیین شدند. شرایط علی شامل: مدیریت طبیعت کوهستان و تقویت ارزش‌های اجتماعی است. پایداری زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی- فرهنگی، به عنوان پدیده محوری تحقیق مشخص شدند. عامل استراتژی‌ها شامل: آموزش، کارگروهی، اشتراک‌گذاری تجربیات، نگرش زیست محیطی و مدیریت هزینه‌ها است. عوامل زمینه‌ای تحقیق را تحصیلات، احترام به طبیعت، همکاری، تعهد و مسئولیت‌پذیری تشکیل می‌دهند. تحمل آرای دیگران، احترام به آداب و رسوم بومیان و مراعات اصول و قواعد کوهنوردی نیز، شرایط مداخله‌گر تحقیق هستند و سرانجام پیامدها شامل: حفظ طبیعت و فرهنگ بومی و اشتغال در قالب پارادایم کدگذاری تعیین شدند. در مرحله کدگذاری انتخابی، تک تک اجزای پارادایم کدگذاری توضیح داده شده؛ کلیت موضوع ترسیم شد و نظریه، تدوین و ارائه شد. با توجه به مقوله توسعه پایدار و کوهنوردی که در زمان حاضر طرفداران زیادی پیدا کرده است، پیامدهای مختلفی خواهد داشت. بنابراین، فدراسیون کوهنوردی و هیئت‌های تابعه آن برای مدیریت علمی این فعالیت اجتماعی- ورزشی باید بازبینی و برنامه‌ریزی مدونی داشته باشند.

DOI: 10.22034/UE.2021.02.03.06

اطلاعات مقاله

تاریخ‌های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۱۸

تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۷/۲۷

کلمات کلیدی:

توسعه پایدار

داده بنیاد

زیست محیطی

کوهنوردی

مقدمه

در سرمایه‌گذاری‌های کلان اقتصادی بیش از پیش برای هر کشوری تأثیرگذار بوده است (قهرمانیان، ۱۳۹۴). بر اساس تعریف توسعه پایدار که به معنای تلفیق اهداف اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی برای حداکثرسازی رفاه انسان فعلی بدون آسیب‌رسانی به توانایی نسل‌های بعدی برای برآوردن نیازهایشان است، حرکت در این راستا ضروری به نظر می‌رسد (مانسل و همکاران^۲، ۲۰۲۰). طبق اهداف توسعه پایدار، باید نیازهای اجتماعی همه افراد برآورده شود، از محیط زیست به طور

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی ورزش، ورزش را به امری مهم در استراتژی‌ها و برنامه‌های کشورهای توسعه یافته تبدیل کرده است (شچپنیاک^۱، ۲۰۲۰). صنعت ورزش به عنوان یکی از صنایع نوین، در اقتصاد بین‌المللی طی دهه‌های اخیر نقش مولدی ایفا کرده و موضوع ورزش

1. Szczepaniak

نویسنده مسئول:

ایمیل: parivashnourbakhsh@yahoo.com

کوهها به دلیل تأمین نیازهای اساسی انسان، زمینه‌های اصلی توسعه پایدار هستند، این مناطق همانند مناطق دیگر در برابر تغییرات اقلیمی، زیست‌محیطی و اقتصادی آسیب‌پذیر هستند. چالش‌های موجود و فشارهای فزاینده بر مردم و منابع کوهستانی استفاده از شیوه‌های مدیریت پایدار را ضروری می‌داند. کشورهای توسعه‌یافته با برنامه‌های بین‌المللی جدید خود در زمینه ارتقای جهانی توسعه پایدار کوهستان پشتیبانی خود را از این دستور اعلام کرده‌اند (وهرلی^{۱۱}، ۲۰۱۴). با توجه به اهمیت روزافزون کوهها، در دستور کار ۲۱^{۱۲} سازمان ملل، یک فصل خاص به کوهها اختصاص یافته است، بسیاری از سازمان‌های ملی و بین‌المللی نسبت به موضوع کوهستان اهداف و برنامه‌های متناسبی اتخاذ کرده‌اند که در آن‌ها امید به افزایش معیشت ساکنان کوهستان، توسعه بهداشتی مناطق کوهستانی و مراقبت از محیط زیست مد نظر قرار گرفته است، چرا که مناطق کوهستانی به عنوان ذخایر زیستی و فرهنگی جهان به شمار می‌روند. اگرچه تا کنون قانون‌گذاران نسبت به این منبع و سرچشمه امنیت و رفاه تقریباً نیمی از مردم جهان علاقه قابل توجهی نشان نداده‌اند (گوپتا و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۹). انجمن بین‌المللی کوهستان (IMS)^{۱۴} نیز پیشبرد دانش و انتشار اطلاعات مربوط به تحقیقات کوه و توسعه کوهها در سراسر جهان ترغیب می‌کند و از طریق بهبود ارتباطات بین نهادها و افراد، با تمرکز بر مناطق کوهستانی در کشورهای در حال توسعه را ادامه می‌دهد و نتایج اهداف و برنامه‌ها را در فصلنامه‌های با نام (MRD)^{۱۵} منتشر می‌کند (تونی و همکاران^{۱۶}، ۲۰۱۵).

تأمل در چالش‌های متعددی که جهان حاضر پیش روی جوامع انسانی و طبیعی قرار داده است، سبب شده لزوم تحقیقات پایداری درباره حفظ صلاحیت مناطق کوهستانی در راستای دستیابی به توسعه پایدار مورد توجه قرار گیرد. از جمله کنفرانس پرت^{۱۷} که در مورد تغییرات جهانی و کوه‌های جهان (۲۶ تا ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۰، پرت، اسکاتلند) برگزار شد، ۴۵۰ دانشمند از ۶۰ کشور جهان گرد آمدند تا اهداف توسعه پایدار مناطق کوهستانی را دنبال کنند (گروننگ و همکاران^{۱۸}، ۲۰۱۲) چرا که دخالت‌های انسان در مناطق کوهستانی باعث شده گونه‌های بومی این مناطق از جهت فرهنگی، گیاهی و جانوری و منابع اقتصادی در معرض آسیب و انقراض قرار بگیرد. بنابراین، برای حفظ منابع انسانی و طبیعی، به مدیریت توسعه پایدار با رویکردی مدرن نسبت به وضعیت پیش‌آمده، نیاز است (سینگ و همکاران^{۱۹}، ۲۰۲۱).

فدراسیون جهانی کوهنوردی^{۲۰} UIAA در سمینارها و کنفرانس‌های

مؤثری حفاظت شود، منابع طبیعی با دقت بیشتری مصرف شود و رشد پایدار اقتصادی و رونق اقتصادی را پدید آورد (زاهدی، ۱۳۹۵). از آنجا که در دنیای امروز ورزش یکی از شاخص‌های مهم توسعه و پیشرفت واقعی کشورها شناخته می‌شود، ارتباط ورزش با پدیده‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی حکایت از اهمیت این پدیده در برنامه توسعه ملی کشورها دارد (اسپایج و سچاپلی^۲، ۲۰۱۹). توسعه از طریق ورزش، یکی از جنبه‌های سریع رو به رشد جهانی‌سازی و تغییرات مثبت اجتماعی است (هژبری و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین، صنعت ورزش در حوزه‌های مختلفی می‌تواند نقش پررنگی بازی کند، ورزش و محیط‌های ورزشی می‌تواند در فرهنگ‌سازی توسعه پایدار نقش داشته و افراد را از سنین کم با فرهنگ توسعه پایدار آشنا کند (هارتمن و کواک^۳، ۲۰۱۱). ورزش سهم روزافزونی در تحقق صلح، احترام، سلامت، آموزش اجتماعی و توانمندسازی زنان و جوانان دارد که به همین دلیل، نقش مهمی را در توسعه پایدار ایفا می‌کند. اهمیت روزافزون مفهوم توسعه پایدار، لزوم توجه به توسعه پایدار در سیاست‌گذاری و عمل به برنامه توسعه از طریق ورزش را نشان می‌دهد (لیندسی^۴، ۲۰۰۹). پدیده استفاده از ورزش توسط دولت‌ها برای ایجاد نظم اجتماعی و تا حدودی توسعه اقتصادی موضوع جدیدی نیست، از زمان انتشار گزارش کمیسیون جهانی فرهنگ و توسعه، به فرهنگ و ابزارهای فرهنگی همانند توسعه اقتصادی توجه بیشتری شد و منافع مشارکت ورزش در فرایند توسعه از سوی سیاست‌گذاران مورد توجه قرار گرفت و افراد شاخصی مانند نلسون ماندلا^۵ و کوفی عنان^۶ بر رابطه توسعه و ورزش صحنه گذاشتند (کوالتر^۷، ۲۰۰۹). در نوامبر ۲۰۰۳ مجمع عمومی سازمان ملل، بیانیه‌ای مبنی بر تعهد خود به ورزش به مثابه ابزاری برای ارتقای آموزش، تندرستی، توسعه و صلح و وسیله‌ای برای مشارکت در دستیابی به اهداف مورد توافق توسعه در سطح بین‌المللی (اهداف توسعه هزاره)، به تصویب رساند. زمانی که سازمان ملل سال ۲۰۰۵ را به عنوان سال ورزش و تربیت بدنی اعلام کرد، گستره استفاده از ورزش به عنوان ابزاری برای تغییرات اجتماعی افزایش یافت. در این پروژه‌ها از ورزش برای آموزش افراد جوان در اهمیت دادن به مسائل بهداشتی (مانند ایدز و مالاریا)، کاهش هزینه‌های سلامت، احترام به جوامع محلی، کاهش رفتارهای ضد اجتماعی و جنایتکارانه، افزایش آگاهی‌های جنسیتی و همچنین، کمک به توان‌بخشی افراد معلول و کاهش تضادهای اجتماعی استفاده شد (لومور و بیکم^۸، ۲۰۰۹). قبل از آن سازمان ملل، سال ۲۰۰۲ میلادی را سال جهانی کوهها اعلام کرده است و به دنبال آن در ژانویه ۲۰۰۳ روز ۱۱ دسامبر (۲۰ آذر) را به عنوان روز جهانی کوهستان تعیین کرد (زیمبرمان و کیلر^{۱۰}، ۲۰۱۵).

3. Spaaij & Schailée
4. Hartmann & Kwauk
5. Lindsey
6. Nelson Mandela
7. Kofi Annan
8. Coalter
9. Levermore & Beacom
10. Zimmermann & Keiler

11. Wehrli

12. Agenda 21

13. Gupta et al.

14. International Mountain Society

15. Mountain Research and Development

16. Thöni et al.

17. Perth

18. Gurung et al.

19. Singh et al.

20. International Climbing and Mountaineering Federation

پیشینه تحقیق

آپالو و اندریچوک^{۲۶} (۲۰۲۰) اشاره کرده‌اند که ورزش کوهنوردی (پاده‌روی، کوهپیمایی و کوهنوردی فنی) می‌تواند تحولات اقتصادی، اجتماعی و محیطی را در راستای اهداف توسعه پایدار ایجاد کند. قرار گرفتن دو کشور نپال و پاکستان در منطقه هیمالیا، توانسته است هر سال تعداد زیادی کوهنورد را از مناطق مختلف جهان به دامنه‌های این کشورها سرازیر کند و درآمد عمده کشور را از این طریق تأمین کند. اگرچه شرایط آن‌ها با کشور ما متمایز است، اما در مقام مقایسه، کشور ترکیه را می‌توان به صورت تطبیقی با ایران از لحاظ جغرافیایی و کوهستانی بودن، مقایسه کرد. ترکیه از جمله کشورهایی است که چند سالی است روی توسعه گردشگری کوهستانی خود سرمایه‌گذاری می‌کند. از آنجا که برنامه‌های کوهنوردی نیاز به هزینه زیاد و اقامت‌های طولانی دارد، می‌تواند مردم محلی را منتفع کند و برای اقتصاد این مناطق سودآوری داشته باشد (نیازی و همکاران، ۱۳۹۹). به رغم بلایای طبیعی و آشفته‌گی‌های سیاسی در جهان به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه، گردشگری ماجراجویانه، به‌ویژه گردشگری کوهستانی افزایش یافته است. به این دلیل، انجام تحقیقات و برگزاری دوره‌های آموزشی و ایجاد سیستم باشگاهی می‌تواند آگاهی از انواع فعالیت‌های گردشگری ماجراجویی را افزایش داده و وضعیت آن‌ها را در میان اهالی مناطق کوهستانی ارتقا دهد و صنعت گردشگری و تفریح را متنوع کند، سطح اقتصادی و اجتماعی بومی‌ها را بهبود بخشد (ونگل^{۲۷}، ۲۰۲۰).

در زمینه توسعه پایدار، ورزش و کوهنوردی پژوهش‌هایی صورت گرفته که به مواردی اشاره می‌شود: سینگ و همکاران، ۲۰۲۱؛ منابع هیمالیا، چالش‌ها و حفاظت برای توسعه پایدار را بررسی کرده‌اند. کوپینا^{۲۸}، ۲۰۲۰؛ اهداف توسعه پایدار را در تحقیق خود به تفصیل توضیح داده است؛ چامارو و همکاران^{۲۹}، ۲۰۱۹؛ به نقش شرایط سخت جوی، اعتماد به نفس و تجهیزات مناسب در کوهنوردان پرداخته است؛ لیندسی و داربی^{۳۰}، ۲۰۱۹؛ درباره انسجام ورزش و توسعه پایدار پژوهش کرده‌اند؛ مارکوویک و پتروویک^{۳۱}، ۲۰۱۳؛ ورزش و تأثیر تفریحی منطقه کوهستانی و توسعه پایدار را مورد توجه قرار داده‌اند؛ چامارو و فرناندز^{۳۲}، ۲۰۰۹؛ ادراک از خطر و حوادث ورزش‌های کوهستانی بر اساس تجربیات آسیب‌دیدگان را بررسی کردند. در پژوهش‌های داخلی همچنین نظری و شعبانی‌مقدم، ۱۳۹۹؛ به تأثیر ادراک زیست‌محیطی بر توسعه پایدار در ورزش پرداخته‌اند؛ زاهدی درشوری و ثابت، ۱۳۹۸؛ توسعه پایدار محیط زیست را بررسی کرده‌اند؛ برزگر و همکاران، ۱۳۹۸؛ پایداری اجتماعی-اقتصادی ورزش را بیان کرده‌اند؛ نیازی و همکاران، ۱۳۹۹؛ پژوهشی درباره توسعه

مرتبط با کوهنوردی به اهمیت جایگاه کوه‌ها از جهات مختلف پرداخته است. انجمن‌ها و سازمان‌های جهانی از جمله انجمن بین‌المللی کوه‌ها (IMS) نسبت به مناطق کوهستانی توجه ویژه‌ای دارند، چرا که معتقدند کوه‌ها و فرهنگ‌ها رابطه دیرینه دارند و تنوع فرهنگی غنی در دل کوه‌های سراسر جهان نهفته است. با این حال، جوامع کوهستانی که در حال تغییرات سریع و عمیق فرهنگی و اقتصادی قرار گرفته‌اند، به وسیله محرک‌هایی مانند مهاجرت، شهرنشینی، منافع اقتصادی و ... میراث غنی موجود در کوه‌ها را تهدید می‌کند (متزاستیفل و همکاران^{۳۱}، ۲۰۱۹). جایزه حفاظت از کوه^{۳۲} (MPA) در سال ۲۰۱۳ دقیقاً در این راستا ایجاد شده و تجربیات و اقدامات متعددی در مناطق کوهستانی جهان توسط انجمن‌های کوهنوردی و زیست‌محیطی و گاه به وسیله دولت‌ها شکل گرفته و توسعه پایدار مناطق یادشده را مد نظر قرار داده است (تونی و همکاران، ۲۰۱۵). همچنین، احترام به کوه‌ها بخشی از پروژه تعهد دیرینه UIAA به پایداری و حفاظت از کوهستان است که در این پروژه راهکارهای هفت‌گانه در زمینه احترام به کوه‌ها ارائه شده است. پروژه احترام به کوهستان با هدف کاهش ضایعات در مناطق کوهستانی با آموزش و به‌اشتراک‌گذاری روش‌های مطلوب برخورد با طبیعت کوهستان را به کوهنوردان، گردشگران و بومیان کوهستان، منتقل می‌کند. این رویدادها با هدف آموزش در مورد شیوه‌های احترام به کوهستان، در کشورهای مختلف جهان به صورت محلی اجرا می‌شود که از میان‌ذی‌نفعان می‌توان به فدراسیون‌های ورزشی، صنعت گردشگری، شرکای محلی و داوطلبان اشاره کرد (هودارت و استوت^{۳۳}، ۲۰۲۰). منشور اخلاقی و زیست‌محیطی کوهنوردان نیز که از سوی فدراسیون کوهنوردی تدوین شده، بر مبنای همین اهداف جهانی احترام به کوه‌ها شکل گرفته است. در سال‌های اخیر، کوهنوردی و گردشگری کوهستانی به تدریج موقعیت خود را در میان اولویت گردشگران در سطح بین‌المللی افزایش داده است. دلیل اصلی آن رابطه محکمی است که انسان با طبیعت و دقیقاً با کوه ایجاد می‌کند و به مقصدی مورد توجه گردشگران تبدیل شده است. استفاده مناسب از این جریان‌های گردشگری منجر به توسعه فعالیتی پایدار می‌شود که می‌تواند در بهبود شرایط اقتصادی و اجتماعی در این مناطق نقش داشته باشد (راما و همکاران^{۳۴}، ۲۰۱۹). از سوی دیگر، میلیون‌ها نفر در سراسر جهان درگیر فعالیت‌های ورزشی کوهستانی هستند (گاترر و همکاران^{۳۵}، ۲۰۱۹)، فعالیت‌هایی مانند پیاده‌روی، کوهنوردی، یخ‌نوردی، کوه‌پیمایی و صخره‌نوردی به عنوان فعالیت ورزشی به دانش، مهارت، استقامت و قدرت روانی خاصی نیاز دارند. با این تفاسیر، سؤال اینجاست: آیا کوهنوردی با شرایط حاضر، در راستای اهداف توسعه پایدار قرار دارد؟ یا باید تدابیری برای برنامه‌ریزی علمی این رشته ورزشی اندیشیده شود؟

26. Apollo & Andreychouk

27. Wengel

28. Koprina

29. Chamarro et al.

30. Lindsey & Darby

31. Markovic & Petrovic

32. Chamarro & Fernández-Castro

21. Mathez-Stiefel et al.

22. Mountain Protection Award

23. Huddart & Stott

24. Río-Rama et al.

25. Gatterer et al.

به نظر می‌رسد تا ورزش کوهنوردی بتواند نقش خود را در رسیدن به اهداف توسعه پایدار ایفا کند. از این رو، این پژوهش در صدد تدوین الگوی توسعه پایدار کوهنوردی کشور براساس نظریه داده‌بنیاد است و به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال‌ها است. الگوی توسعه پایدار کوهنوردی کشور چگونه است؟ عناصر تشکیل‌دهنده توسعه پایدار کوهنوردی کشور (شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، استراتژی‌ها و پیامدهای آن) کدام هستند؟

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نظر ماهیت، کیفی، از جهت هدف، کاربردی و به روش داده‌بنیاد، در نیم سال اول ۱۳۹۹ انجام گرفته است. جامعه پژوهش را کوهنوردان خبره، دارای تحصیلات دانشگاهی و تجربه صعودهای بلند (هیمالیانورد) و اعضای هیئت علمی آشنا به موضوع توسعه پایدار و کوهنوردی تشکیل دادند. روش نمونه‌گیری در این تحقیق، نمونه‌گیری غیراحتمالی هدفمند است. برای انتخاب جامعه نمونه در این پژوهش بر اساس تجربه پژوهشگران، ۱۸ نفر برای مصاحبه انتخاب شدند. البته، به جهت مصادف شدن با شیوع بیماری کرونا، از افراد شاخص‌تر در زمینه کوهنوردی به صورت مجازی و ویدیویی مصاحبه اخذ شد. برای گردآوری داده‌ها، از مصاحبه عمیق و باز با میانگین زمان مصاحبه به مدت ۷۵ دقیقه با خبرگان استفاده شد که تا حد اشباع نظری^{۳۳} ادامه یافت. به بیان دقیق‌تر، تا زمانی که برای پژوهشگر آشکار شد که دیگر نمونه‌های آماری، داده‌های جدیدی در محورهای مطرح‌شده ارائه نمی‌کنند و مباحث، حالت تکراری یافته‌اند، انجام مصاحبه ادامه یافت. این حالت در مصاحبه شانزدهم صورت گرفت و پژوهشگر برای اطمینان، دو مصاحبه دیگر را نیز انجام داد. محتوای هر مصاحبه دقیقاً روی کاغذ نوشته شد و بعد از کدگذاری اولیه، مفاهیم اولیه استخراج شدند. پس از اتمام مصاحبه‌ها، به مطالعه عمیق‌تر مبانی نظری و پژوهش‌های پیشین اقدام شد تا از ترکیب مفاهیم گذشته، تجربیات شخصی پژوهشگر و هم‌نوردان و نظرهای صاحب‌نظران به انجام مراحل بعدی تحلیل داده‌ها و در نهایت، شناسایی مؤلفه‌های ثانویه و مفاهیم اصلی اقدام شود. در این پژوهش، به علت وضوح مراحل و شیوه‌های کدگذاری، از رویکرد سیستماتیک استفاده شده است. با توجه به کیفی بودن پژوهش، کیفیت، دقت و قابلیت اعتماد برای در نظر گرفتن روایی تحقیق، مد نظر قرار گرفت. پایایی تحقیق نیز با دومرحله‌ای کردن کدگذاری انجام شد.

فرایند اصلی در تکنیک نظریه داده‌بنیاد به عنوان روش تحلیل داده‌ها، فرایند کدگذاری داده‌های خام و استخراج مقوله‌های اصلی و روابط بین آن‌ها در چهارچوب یک نظریه پژوهشگرساخته است و از سه شیوه کدگذاری استفاده می‌شود:

الف- در مرحله کدگذاری باز^{۳۴} (OC) ابتدا مصاحبه‌ها به صورت پاراگراف به پاراگراف کدگذاری شدند و سپس، مفاهیم اولیه از این

پایدار کارآفرینی ورزشی ایران انجام داده‌اند؛ سفری و اصفهانی، ۱۳۹۴؛ ارتباط بین جاذبه‌های طبیعی ورزشی با توسعه گردشگری ورزشی را مورد توجه و تحقیق قرار داده‌اند؛ بوژمهرانی و رضوی، ۱۳۹۴؛ راهکارهای مؤثر بر توسعه فرهنگ زیست‌محیطی و افزایش جلب مشارکت ورزشکاران را توصیف کرده‌اند؛ میرسلیمانی و همکاران، ۱۳۹۳؛ به مدیریت برنامه‌های اردوهای کوهنوردی، نرم‌افزارهای ورزشی و توسعه پایدار پرداخته‌اند؛ قاسمیان، ۱۳۹۳؛ نگاه مدیریتی به ورزش کوهنوردی را انجام داده است؛ حسام و همکاران، ۱۳۹۳؛ نقش انگیزش بر میزان مشارکت کوهنوردان حرفه‌ای را مورد بررسی قرار داده‌اند؛ قاسمی و همکاران، ۱۳۸۶؛ هم به توسعه ورزش از طریق رسانه پرداخته‌اند، برخی از پژوهش‌ها نیز کارکردهای ورزش در رابطه با توسعه را بررسی کرده‌اند از جمله: قربانی و همکاران، ۱۳۹۹؛ اختیاری و همکاران، ۱۳۹۷؛ که می‌توان آن را بخشی از کارکردهای ورزش در فرایند توسعه دانست.

با توجه به زیاد شدن علاقه‌مندان به استفاده از کوهستان در جهان (راما و همکاران، ۲۰۱۹) و نقش مناطق کوهستانی در توسعه پایدار که از سوی سازمان‌های بین‌المللی بارها به نقش و جایگاه آن‌ها اشاره شده است، جوامع درگیر با مناطق کوهستانی باید توصیه‌ها و چهارچوب‌های علمی را متناسب با شرایط محلی مورد توجه قرار دهند و استراتژی‌های مقتضی را در راستای اهداف توسعه پایدار اتخاذ کنند (زیمیرمان و کیلر، ۲۰۱۵).

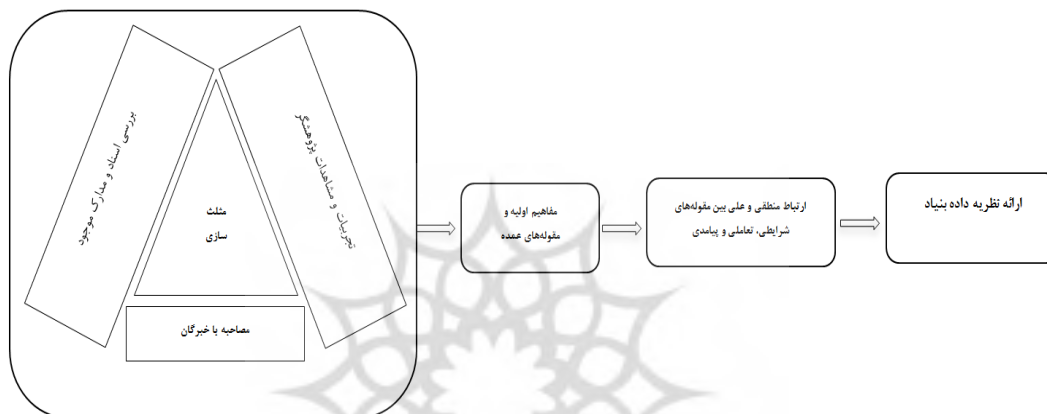
مطالعاتی که در زمینه توسعه پایدار و مؤلفه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی، انجام گرفته است از جمله در جامعه‌شناسی، اقتصاد، منابع طبیعی، روان‌شناسی، جغرافیا و علوم پایه که هر یک در رشته و حیطه خود قدم‌هایی برای رسیدن به توسعه پایدار برداشته‌اند و همه بر لزوم هماهنگی بخش‌های مختلف با اهداف توسعه پایدار تأکید کرده‌اند. در علوم ورزشی نیز که یکی از موضوع‌های مطرح جهان حاضر درباره توسعه‌یافتگی و مدرنیزه شدن به شمار می‌رود، پژوهش‌های اندکی در نقش ورزش و توسعه پایدار صورت گرفته است که مفاهیم کلی را مد نظر داشته‌اند، اما درباره رشته ورزشی خاص و ارتباط آن با توسعه پایدار و نقش و تأثیر رشته ورزشی در دستیابی به اهداف توسعه پایدار تحقیقاتی مشاهده نشده است. بنابراین، با توجه به ارتباط مستقیم کوهنوردی با طبیعت و ورزشکار و رشد روزافزون هجوم به مناطق کوهستانی در سطوح مختلف فعالیتی از سطح ابتدایی تپه‌نوردی و کوه‌پیمایی تا رده فنی و تخصصی دیواره‌نوردی و هیمالیانوردی، که محیط کوهستان را در معرض تخریب و آلودگی بیشتر قرار می‌دهد و از منظری دیگر، سالیانه در کوه‌های کشور، حوادث و اتفاقات ناگوار کوهنوردی روی می‌دهد که علاوه بر تلفات انسانی، آسیب‌های اقتصادی نیز در پی دارد. همچنین، رفتارهای غیرمسئولانه نیز ساکنان بومی مناطق کوهستانی را در تعارض‌های فرهنگی متعددی قرار می‌دهد. بنابراین، وجود مدلی در این خصوص برای تبیین توسعه پایدار در ورزش رو به رشد کوهنوردی به منظور همگامی با رشد و توسعه ورزش در جهت پایداری اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی و صیانت از سرمایه طبیعی، انسانی و اجتماعی ضروری

33 . Theoretical Satuation

34 . Open Coding

جدول ۱. مشارکت کنندگان در پژوهش

ردیف	حوزه فعالیت	تعداد
۱	کوهنورد هیمالیا نورد	۵
۲	هیئت علمی، دکتری مدیریت ورزشی	۴
۳	پزشک بیش از ۲۵ سال سابقه کوهنوردی	۲
۴	مربی ورزشی کوهنوردی	۳
۵	کارشناس توسعه استان آذربایجان شرقی	۱
۶	هیئت علمی دانشگاه (توسعه گردشگری)	۳
جمع	-	۱۸

شکل ۱. مراحل انجام پژوهش

زیست‌محیطی و مدیریت هزینه‌ها عوامل استراتژی این پژوهش به شمار می‌روند.

۵. پیامد: نتیجه و حاصل این فرایندها و تعاملات، حفظ طبیعت و فرهنگ بومی و اشتغال است که از اجزا و اهداف توسعه پایدار به حساب می‌آیند.

ج- در مرحله کدگذاری گزینشی (انتخابی)^{۳۶} (SC) نیز با بررسی دقیق داده‌ها و کدگذاری دو مرحله یادشده به تحلیل داده‌های اقدام‌شده در قالب نظریه داده‌بنیاد (نمایش داده‌شده در شکل ۱) ارائه می‌شود.

یافته‌ها

نتایج تحلیل داده‌ها با استفاده از سه روش کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی که شرح کامل آن در بخش روش‌شناسی آمد، در جدول ۲ مشاهده می‌شود.

بعد از کدگذاری و طبقه‌بندی داده‌ها، مدل نهایی پژوهش براساس مدل پیشنهادشده کوربین و استراوس^{۳۷} (۲۰۱۴) طراحی و تدوین شد. شکل ۲ مدل مفهومی برخاسته از نظریه داده‌بنیاد را برای توسعه پایدار

کدها استخراج شد و در مرحله دوم، مفاهیم ثانویه از مفاهیم اولیه به دست آمدند. در مرحله کدگذاری متمرکز، به کشف مقوله‌های عمده و طبقه‌بندی مفاهیم اقدام شد.

ب- در مرحله کدگذاری محوری (AC)^{۳۵} پنج طبقه که با طبقه محوری مرتبط بودند به شرح زیر معین شدند:

۱. شرایط علی: از آنجا که این شرایط باعث ایجاد و شکل‌گیری پدیده یا طبقه هسته‌ای می‌شوند، در این پژوهش مدیریت طبیعت کوهستان و تقویت ارزش‌های اجتماعی شرایط علی فرایند را تشکیل می‌دهند.

۲. شرایط زمینه‌ای: چون در شرایط زمینه‌ای، فرایندها و تعاملات برای اداره، کنترل و پاسخ به پدیده صورت می‌گیرند، پایداری زیست‌محیطی، اقتصادی و اجتماعی- فرهنگی عوامل شرایط زمینه‌ای تحقیق را به وجود می‌آورند.

۳. شرایط مداخله‌گر: به دلیل اینکه شرایط مداخله‌گر به مثابه بستری عمل می‌کنند که باعث تخفیف یا تشدید پدیده‌ها می‌شوند، تحمل آرای دیگران، احترام به آداب و رسوم بومیان و مراعات اصول و قواعد کوهنوردی عواملی هستند که موجب تقویت پدیده توسعه پایدار کوهنوردی می‌شوند.

۴. استراتژی: آموزش، کارگروهی، اشتراک‌گذاری تجربیات، نگرش

36 . Selective Coding

37 . Corbin & Strauss

35 . Axial Coding

جدول ۲. کدهای ثانویه و مفاهیم، مقوله‌های مربوط به توسعه پایدار کوهنوردی

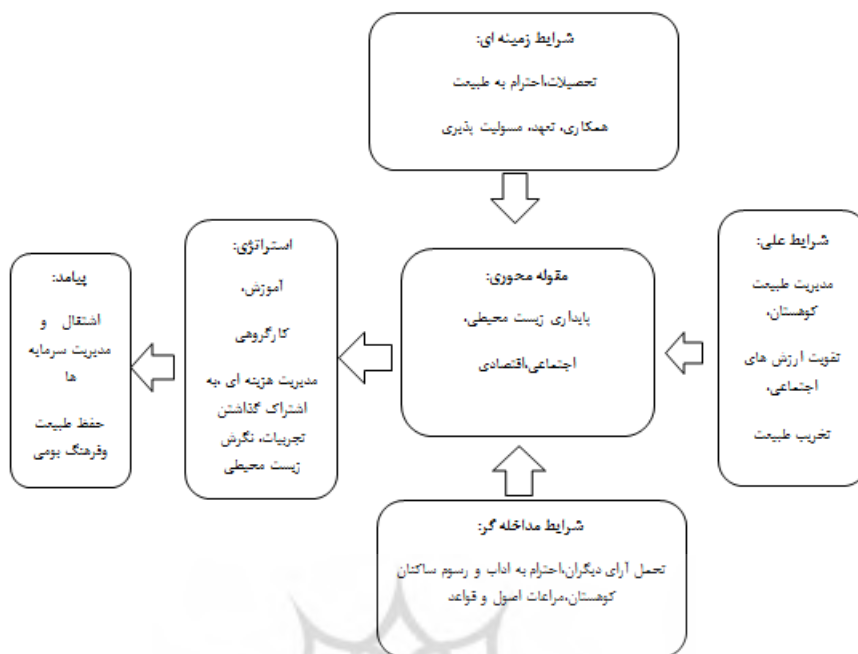
طیف	مقوله‌ها	مفاهیم	ردیف	کد اولیه	فراوانی
زیست‌محیطی	مدیریت طبیعت کوهستان	سطح کوهنوردی	۱	کم شدن منابع طبیعی با صعودهای عمومی	۱۲
		دانش زیست‌محیطی	۲	با افزایش ارتفاع، کاهش تخریب کوهستان توسط کوهنوردان	۸
		نگرش زیست محیطی	۳	کوهنوردی فرصتی برای شناخت محیط کوهستان	۹
			۴	از بین رفتن یخچال‌های طبیعی با صعودهای مکرر	۷
		۵	تخریب حداقلی در برقراری قرارگاه کوهنوردی (کمپ)	۱۰	
	۶	درک بیشتر کوهنوردان از اثرات آلودگی	۱۲		
	رفتار زیست‌محیطی	مسیرهای صعود	۷	استفاده کمتر کوهنوردان از وسایل نقلیه در کوهستان	۱۴
		استفاده بهینه	۸	استفاده کوهنوردان از وسایل بادوام	۱۶
			۹	اقدام به جمع‌آوری زباله	۱۲
		حرمت طبیعت	۱۰	به جا نگذاشتن اثر در محیط کوهستان	۱۰
۱۱			عدم بی‌تفاوتی به بهره‌برداری غیراصولی از طبیعت	۸	
۱۲	احترام کوهنوردان به حریم حیوانات		۱۱		
۱۳	علاقه کوهنوردان به پاکسازی طبیعت	۱۴			
تخصیلات	میزان تخصیلات	۱۴	رابطه سطح تخصیلات با رفتار زیست‌محیطی	۱۰	
		۱۵	کاهش تخریب محیط زیست کوهستان با افزایش سطح تخصیلات	۱۰	
	کارگروهی	۱۶	گرایش به کار گروهی با بیشتر شدن میزان تخصیلات	۸	
اجتماعی	مسئولیت‌پذیری	همکاری	۱۷	موفقیت کوهنوردان در گروهی موفقیت هم‌نوردان	۱۷
		۱۸	احساس نیاز به کار گروهی در کوهنوردان	۱۳	
	تعهد	۱۹	خود را مؤلف دانستن به یاری رسانیدن به دیگران	۱۲	
		۲۰	موظف به اشتراک گذاشتن تجربیات کوهنوردی با دیگران	۱۳	
		۲۱	تعهد کوهنوردان در قبال موفقیت تیمی	۸	
	ساده‌زیستی	۲۲	گرایش کوهنوردان به ساده‌زیستی	۹	
		۲۳	توجه کمتر به تجملات	۹	
	تقویت ارزش‌های اجتماعی	قناعت	۲۴	اعتقاد به قناعت بیشتر کوهنوردان نسبت به دیگر ورزشکاران	۸
			۲۵	احترام به آداب و رسوم ساکنان منطقه کوهستان	۱۴
		سخت‌کوشی	۲۶	تحمل آرا و نظرات دیگران در جامعه کوهنوردی	۷
۲۷			مطالعه بیشتر کوهنوردان نسبت به ورزشکاران دیگر	۱۰	
مصرف پایدار		۲۸	استقامت و سرسختی بیشتر کوهنوردان به واسطه ماهیت ورزش کوهنوردی	۱۲	
		۲۹	علاقه‌مندی به هنر در کوهنوردان بیشتر از سایر ورزشکاران	۱۳	
		۳۰	استفاده از وسایل و امکانات به بهترین شکل ممکن استفاده آگاهانه از وسایل و تجهیزات	۹ ۱۳	
سلامتی		۳۱	گسترده بودن دامنه سنی ورزش کوهنوردی	۱۳	
		۳۲	نقش کوهنوردی در شادابی روح و روان به واسطه برگزاری آن در طبیعت	۱۲	

ادامه جدول ۲. کدهای ثانویه و مفاهیم، مقوله‌های مربوط به توسعه پایدار کوهنوردی

طیف	مقوله‌ها	مفاهیم	ردیف	کد اولیه	فراوانی
			۳۳	اثرات مثبت کوهنوردی بر جسم انسان	۱۳
	مدیریت هزینه	هزینه بر نبودن کوهنوردی	۳۴	عدم تحمیل هزینه به وسیله کوهنوردان بر سازمان‌های ورزشی	۱۴
		اجرای کم‌هزینه	۳۵	تحقق اهداف در برنامه‌های کوهنوردی با حداقل هزینه ممکن	۷
اقتصادی	اشتغال‌زایی	رواق کسب‌وکار و اشتغال‌زایی	۳۷	پدیدایی کسب‌وکار در مناطق کوهستانی با رفت و آمد کوهنوردان	۱۴
			۳۸	کسب درآمد بومیان مناطق کوهستانی از طریق راهنمایی و خدمات‌دهی	۱۱
			۳۹	کسب درآمد ساکنان مناطق کوهستانی از طریق خرید و فروش وسایل کوهنوردی	۷
			۴۰	کمک به کاهش مهاجرت	۸
		تجهیزات	۴۱	تجهیزات عاملی برای کاهش تلفات	۱۰
	مدیریت بحران	بهره‌گیری از علوم و فنون	۴۲	استفاده از وسایل الکترونیکی (جی‌پی‌اس) عاملی برای موفقیت برنامه‌ها	۷
			۴۳	استفاده از وسایل ارتباطی عاملی برای کاهش تلفات	۱۲
		تجربه و آموزش	۴۴	تقلیل تلفات با رعایت اصول و قواعد	۱۱
			۴۵	کاهش تلفات در مسیرهای شناخته‌شده	۱۴
		اصول و قواعد صعود	۴۶	کاهش وقوع حوادث و تلفات به واسطه اخبار و اطلاعات	۶

طبیعت کوهستان که در معرض آسیب‌های مختلف از سوی کوهنوردان قرار می‌گیرد، باید به شکل علمی مدیریت شود، رفتار کوهنوردان با اهداف زیست‌محیطی توسعه پایدار هماهنگ باشد. آموزش و تحصیلات مورد توجه قرار گیرد، مسئولیت‌پذیری و تقویت ارزش‌های اجتماعی از نکات مهم در کوهنوردی به شمار می‌رود و اهداف اقتصادی کوهنوردی نیز برآورده شود.

کوهنوردی کشور نشان می‌دهد. در این کدگذاری ۲۵ مؤلفه و ۴۵ زیرمؤلفه شناسایی شدند که از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر توسعه پایدار کوهنوردی کشور هستند. مدیریت طبیعت کوهستان، رفتار زیست‌محیطی، تحصیلات، مسئولیت‌پذیری، تقویت ارزش‌های اجتماعی، مدیریت هزینه، اشتغال‌زایی، مدیریت سرمایه به عنوان مقوله‌های اصلی تحقیق کدگذاری شدند.

شکل ۲. مدل داده بنیاد پژوهش براساس رویکرد سیستماتیک (کوربین و استراوس، ۲۰۰۲)

بحث و نتیجه گیری

مصاحبه شونده‌ها برمی‌آید، در زمینه مدیریت طبیعت کوهستان و تقویت ارزش‌های اجتماعی مطالبی ذکر شده است که به این مفاهیم و زیرمجموعه‌های آن پرداخته می‌شود. در بحث مدیریت طبیعت کوهستان، محیط کوهستان نقش به‌سزایی در توسعه پایدار دارد، کوه‌ها تأمین‌کننده آب مناطق پایین‌دست هستند، همین کوه‌ها، توسط ساکنان بومی و هم توسط کوهنوردانی که به قصد فعالیت ورزشی و گردشگری وارد مناطق کوهستانی می‌شوند، مورد تهدید واقع می‌شوند. این افراد با آلوده کردن محیط فعالیت خود، پاکی مناطق کوهستانی را به هم می‌زنند و خسارت‌های جبران‌ناپذیری به طبیعت وارد می‌کنند، برای استراحت و ایجاد قرارگاه شب‌مانی، به پوشش گیاهی آسیب می‌زنند و در زندگی طبیعی حیوانات منطقه اختلال ایجاد می‌کنند. هرچه کوهنوردان تجربه بیشتری کسب می‌کنند، بیشتر در ارتفاعات بالاتر فعالیت می‌کنند. همچنین، به کارهای فنی از جمله یخ‌نوردی، دیواره‌نوردی، انجام صعودهای زمستانی و صعودهای بلند می‌پردازند. این افزایش سطح فنی کوهنوردی باعث می‌شود تعداد کوهنوردان کاهش یابد و به تبع آن، تخریب منابع طبیعی نیز کمتر می‌شود. از سوی دیگر، با بیشتر شدن ارتفاع منطقه، پوشش گیاهی و جانوری نیز، تراکم کمتری دارد و به تبع آن، این مناطق حساسیت بیشتری نسبت به دست‌کاری دارند. به این معنا که منابع مرتفع به‌سادگی تخریب می‌شوند و احتمال بازسازی و ترمیم آن سخت‌تر می‌شود. بنابراین، باید کوهنوردان به موازات افزایش سطح کوهنوردی خود دانش زیست‌محیطی خود را گسترش دهند و در سایه

اهمیت جهانی کوه‌ها به طور فزاینده‌ای در حال افزایش است و ورزش کوهنوردی هم به دلیل اینکه در طبیعت اجرا می‌شود و رقابتی نیست و دامنه سنی شرکت‌کنندگان کوهنوردی وسیع است، می‌تواند فرصت و هم تهدید به حساب آید. برای مواجهه علمی با هجوم گسترده شهروندان به طبیعت با انگیزه‌های مختلف، باید مدیریتی علمی و بازبینی اساسی برای هدایت این پتانسیل، به کار گرفته شود که هم کوهنوردان و کوهروان از مناطق کوهستانی بهره‌مند شوند و هم از تخریب محیط زیست جلوگیری به عمل آید. همچنین، فرهنگ بومی مناطق کوهستانی محفوظ بماند و به رونق اقتصادی مناطق کوهستانی کمک کند. به این منظور، برای مدیریت توسعه پایدار کوهنوردی، تدوین مدلی برای تبیین توسعه پایدار کوهنوردی کشور ضروری به نظر می‌رسد. بنابراین، با توجه به ماهیت پژوهش داده‌بنیاد، زمینه برای تحقیقات بعدی در خصوص توسعه پایدار کوهنوردی فراهم می‌شود.

مراحل پنج‌گانه کدگذاری محوری، با توجه به نتایج به‌دست‌آمده به شرح زیر است:

شرایط علی: در این پژوهش منظور از شرایط علی، شرایطی است که جامعه کوهنوردان را به عنوان بخشی از نهاد ورزش کوهنوردی و مجموعه‌ای که هم با طبیعت ارتباط مستقیم دارد و هم به دلیل شرایط اقتضایی، با مفاهیم اقتصادی و اجتماعی درآمیخته است، نظر کوهنوردان را به مقوله مهم و به‌روز توسعه پایدار جلب می‌کند. چنانچه از نظرات

آن به نگرش قابل قبول زیست‌محیطی دست یابند تا از این طریق نسبت به کم شدن منابع طبیعی دقت بیشتری داشته باشند. از صعودهای مکرر و عمومی در حد امکان اجتناب کنند و در برقراری کمپ برای اقامت و شب‌مانی تخریب و جابه‌جایی کمتری انجام دهند و کوهنوردی را فرصتی برای شناخت هر چه بیشتر محیط کوهستان به شمار آورند. از تردد در مناطق یخچالی برای حفاظت از سرمایه‌های کوهستان دوری کنند. همچنین، تقویت ارزش‌های اجتماعی نیز یکی دیگر از شرایط علی توسعه پایدار کوهنوردی به حساب می‌آید. سازمان ملل و فدراسیون جهانی کوهنوردی مناطق کوهستانی را بستر و ذخیره بی‌نظیر فرهنگ و آداب و رسوم می‌داند (گوپتا و همکاران، ۲۰۱۹). کوهنوردان با توجه به فرهنگ شهرنشینی و اقتضای فعالیت اجتماعی مدرن، با فرهنگ سنتی و بومی مناطق کوهستانی همسو نیستند. این تفاوت، تعارض‌هایی پدید می‌آورد، با این حال کوهنوردان ضمن احترام و جانبداری از فرهنگ ساکنان مناطق کوهستانی، باید در جهت تقویت ارزش‌های شهری مانند قناعت، صرفه‌جویی و ... بکوشند. از آنجا که کوهنورد با کوه و طبیعت سروکار دارد و شرایط اقلیمی و جغرافیایی این مناطق قابل پیش‌بینی نیست، همواره خود را برای شرایط سخت جوی و محیطی آماده می‌کنند و این اقتضای مواجه با شرایط غیر قابل پیش‌بینی، کوهنوردان را سخت‌کوش و مقاوم بار می‌آورد. این سخت‌کوشی، ارزشی رایج بین کوهنوردان است که به دیگر جوانب زندگی شهری آنان سرایت پیدا می‌کند. همچنین، امروزه مصرف در زندگی شهری یکی از ویژگی‌های بسیار مطرح و جاافتاده است، چه بسا این مصرف‌گرایی علاوه بر اتلاف سرمایه مالی در تخریب محیط زیست و بهره‌برداری بیشتر از منابع اثرگذار است.

شرایط زمینه‌ای: شرایط زمینه‌ای یا بسترهای حاکم عبارت‌اند از: سلسله شرایطی خاص که در آن فرایندهای تعاملات برای اداره، کنترل و پاسخ به پدیده صورت می‌گیرند (کوربین و استراوس، ۲۰۱۴). در طبقه شرایط زمینه‌ای، پاسخ‌دهندگان در صدد جواب‌گویی به این سؤال بودند که چه عوامل، شرایط و بسترهایی وجود دارد که کوهنوردان می‌توانند در راستای توسعه پایدار گام بردارند؟ از دیدگاه مصاحبه‌شوندگان، تحصیلات، بینش احترام به طبیعت، همکاری، تعهد تیمی و مسئولیت‌پذیری می‌تواند بستر مناسب و قابل قبولی برای دستیابی به توسعه پایدار به شمار آید. با توجه به تحقیقات انجام‌شده قبلی و فراوانی پاسخ‌دهندگان به مقوله تحصیلات، رفتار زیست‌محیطی رابطه معناداری با میزان تحصیلات و مطالعه افراد دارد. به بیان دیگر، هرچه میزان سواد کوهنوردان بیشتر باشد، ادراک بیشتری از مسائل زیست‌محیطی، جغرافیایی کوهستان و پدیده تخریب محیط زیست خواهند داشت. بنابراین، یکی از فاکتورهای مراقبت از محیط زیست، تمرکز بر کوهنوردی با سطح تحصیلی و سواد بیشتر است که دیدگاه رفتار و عملکرد آن‌ها به دیگر هم‌نوردان تأثیر بگذارد تا آنان بتوانند هم‌نوردان خود را به وسیله دانش و اندوخته‌های خود نسبت به مسائل محیط زیست و ارزش‌ها و فرهنگ مناطق کوهستانی آگاه کنند. این مقوله با نتایج پژوهش صالحی (۱۳۹۰) هم‌راستا است. مقوله تأثیرگذار دیگر بر توسعه پایدار کوهنوردی، تقویت نگرش و دیدگاه

احترام به کوهستان است. چون کوهنوردی فعالیتی گروهی و تیمی است و همانند دیگر فعالیت‌های اجتماعی- ورزشی برای نیل به موفقیت و دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده، همکاری تیمی و تعهد فردی و تیمی نیز از دیگر شرایط زمینه‌ای فعالیت‌های کوهنوردی برای دست یافتن به کوهنوردی پایدار به حساب می‌آید و این عوامل بدون تقویت و افزایش حس مسئولیت‌پذیری و تلاش بیشتر کوهنوردان در انجام وظایف خود در قبال گروه و جامعه و محیط زیست محقق نمی‌شود. این یافته با نتایج پژوهش چامارو و فرناندز (۲۰۰۹) که همکاری و مشارکت در انتقال تجربه را در ادراک از خطر ورزشکاران کوهنورد مؤثر دانسته‌اند، همخوانی دارد. شرایط مداخله‌گر: شرایط مداخله‌گر به مثابه بستری عمل می‌کنند که باعث تخفیف یا تشدید پدیده‌ها می‌شوند (کوربین و استراوس، ۲۰۱۴). تحمل آرای دیگران، احترام به آداب و رسوم ساکنان مناطق کوهستانی، مراعات اصول و قواعد کوهنوردی، شرایط مداخله‌گر این پژوهش است. در این باره می‌توان چنین استدلال کرد که به دلیل اینکه کوهنوردی فعالیتی گروهی است و مدت زمان بیشتری را کوهنوردان با هم‌نوردان و ساکنان محلی مناطق کوهستانی سپری می‌کنند، باید به شکل بهتر با دیگران مدارا کنند تا بتوانند به اهداف و خواسته‌های کوهنوردی و اجتماعی خود دست یابند. بنابراین، تحمل آرای دیگران را سرلوحه فعالیت‌های کوهنوردی خود قرار می‌دهند و از تعارض و نقض نظر هم‌نوردان اجتناب می‌کنند تا از پیش آمدن حوادث ناگوار و نامطلوب در برنامه‌های کوهنوردی جلوگیری کنند. بنابراین، کوهنوردان قبول دارند که مدارا و تحمل آرای دیگران (حتی دیدگاه‌های مخالف) می‌تواند به اجرای برنامه‌های شاد و موفقیت‌آمیز کمک کند. همچنان که پیش‌تر نیز گفته شد، کوه‌ها مهد فرهنگ و اعتقادات و پایداری تاریخی جامعه بشری بوده‌اند و کوهنوردان برای دسترسی به ارتفاعات و کوه‌ها باید از این مناطق روستایی و عشایری تردد کنند. بنابراین، برای جلوگیری از زوال فرهنگی مردمان مناطق کوهستانی باید نسبت به فرهنگ، رسومات و آداب این مناطق آشنایی داشته باشند و در صدد احترام و پایبندی به فرهنگ ساکنان بومی کوهستان برآیند، چرا که کم‌توجهی و بی‌احترامی به این آداب و باورها موجب تعارض، کشمکش و اختلاف بین بومی‌ها و کوهنوردان می‌شود و خسارت‌هایی را به بار می‌آورد. بنابراین، احترام به آداب و رسوم ساکنان کوهستان، مقوله‌ای تقویت‌کننده برای دستیابی به توسعه پایدار کوهنوردی به شمار می‌آید. به علاوه، کوهنوردی همانند دیگر فعالیت‌های اجتماعی- ورزشی دارای قواعد و قوانین مربوط به خود است. هرچه کوهنوردان به اصول و قواعد کوهنوردی بیشتر توجه کنند، نتیجه تیمی مطلوب‌تری به دست می‌آورند و از بروز آسیب و خسارت‌های جانی و مالی جلوگیری می‌کنند. این یافته‌ها با نتایج تحقیق میرسلیمانی و همکاران (۱۳۹۳) و سینگ و همکاران (۲۰۲۱) همسویی نشان می‌دهد. پدیده مشاهده‌شده: پدیده‌هایی که مشاهده می‌شود یا در مورد آن به نظریه‌پردازی اقدام می‌شود و بیشتر هسته اصلی نظریه به شمار می‌رود (کوربین و استراوس، ۲۰۱۴). پدیده مشاهده‌شده تحقیق حاضر شامل: پایداری زیست‌محیطی، اقتصادی و اجتماعی- فرهنگی است که

حوادث مختلف کوهنوردی هستیم و تعداد زیادی در کوهها جان خود را از دست می‌دهند و خسارت‌های مالی زیادی به بار می‌آورند و یا در مناطقی پرتردد انباشت زباله مشکل‌آفرین شده و محیط کوهستان را آلوده کرده است. در زندگی عادی جانوران مناطق کوهستانی اختلال ایجاد می‌کند، پوشش گیاهی تخریب می‌شود، بومیان با کمبود منابع برای دامپروری مواجه می‌شوند و در نهایت، مهاجرت و کوچ به مناطق دیگر را به بار می‌آورد و موجب بیکاری و مشکلات اقتصادی می‌شود، در حالی که با آموزش و انتقال تجربیات کوهنوردان و به اشتراک گذاشتن یافته‌های فعالیت‌های کوهنوردی، از پدیدآیی اثرات منفی فعالیت‌های کوهنوردی جلوگیری می‌کند؛ به‌ویژه اکنون که از طریق دوره‌های کارآموزی و طرح درس‌های دوره‌های مربی‌گری و بازآموزی می‌توان مفاهیم مرتبط پایداری کوهنوردی را با آن‌ها در میان گذاشت و یا از طریق کانال‌های ارتباطی و شبکه‌های مجازی کوهنوردی آگاهانه و مسئولانه را به جامعه کوهنوردی انتقال داد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش ملکی‌نیا و همکاران (۱۳۹۳)، قربانی و همکاران (۱۳۹۹) و هودارت و استوت (۲۰۲۰) همخوانی دارد که می‌توان از طریق آموزش به تحقق توسعه پایدار در دانشگاه‌ها و فعالیت‌های ورزشی یاری رساند. از آنجا که کوهنوردی در محیط باشگاهی انجام نمی‌شود، برای سازمان‌های دولتی چندان هزینه‌بر نیست. کوهنوردان با توجه به روحیه و اقتضای اجرا در محیط‌های بیرون شهری هزینه زیادی صرف نمی‌کنند. با این حال، به دلیل گران بودن وسایل و تجهیزات فنی کوهنوردی باید بعد هزینه را در نظر داشته باشند. بنابراین، با مدیریت بهینه هزینه در کاستن از خرج اضافی، سازمان‌ها به اجرای برنامه‌های کوهنوردی سازمانی و حمایت از کارکنان که به کوهنوردی علاقه دارند، تمایل پیدا می‌کنند. در نتیجه، علاوه بر ایجاد سلامتی و نشاط و شادابی برای کارکنان خود در هزینه‌های ورزشی سازمان صرفه‌جویی می‌کنند. این امر محقق نمی‌شود مگر از طریق آموزش کوهنوردان، انجام کارهای گروهی و به اشتراک گذاشتن تجربیات کوهنوردان با سابقه که نگرش کوهنوردی پاک و سالم و پایدار را به نسل بعدی انتقال دهد.

پیامدها: پیامدها نتیجه فرایندها و تعاملاتی هستند که ممکن است به صورت مثبت یا منفی باشد (کوربین و استراوس، ۲۰۱۴). پیامدهای این تحقیق که حاصل فعالیت آگاهانه و مطلوب کوهنوردان است طی شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر پدید می‌آید. همان طور که از توضیح بر می‌آید، هر متغیری می‌تواند پیامدهایی مثبت و منفی داشته باشد، چرا که تمام کنش‌های انسانی پیامدهای قطعی دارد. با توجه کدهای استخراج‌شده از مصاحبه‌ها، کوهنوردی می‌تواند پیامدهای منفی متعددی داشته باشد از جمله تلفات انسانی آسیب‌های جسمانی و روانی در سطوح مختلف، اتلاف سرمایه‌های انسانی و مادی، ایجاد تعارض‌های فرهنگی در محیط‌های کوهستانی، انتقال آسیب‌های شهری به محیط‌های روستایی و عشایری و از همه مهم‌تر، آلودگی و تخریب‌های زیست‌محیطی که جامعه جهانی به‌خصوص ایران با این معضل دست‌به‌گریبان است. از طرف دیگر، آگاهانه و مسئولانه انجام دادن این فعالیت‌های ورزشی یعنی کوهنوردی آگاهانه می‌تواند از پیامد منفی کوهنوردی کاست و پایداری کوهنوردی را

از طریق فعالیت‌های کوهنوردی محقق می‌شود. در واقع، تحقیق حاضر بر محور اهداف توسعه پایدار و نقش فعالیت‌های کوهنوردی در دستیابی به این امر مهم صورت گرفته است. اگر در استفاده از منابع و امکانات موجود، به نسل‌های آتی توجه نشود، سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی برای سودهای کوتاه‌مدت انجام می‌گیرد و منابع طبیعی و ذخایر زیستی کاهش می‌یابد. همچنین، در مسائل زیست‌محیطی تمام بخش‌های محیط زیست به‌خصوص مناطق کوهستانی مورد هجوم شهروندان (در اینجا کوهنوردان) قرار می‌گیرد و محیط کوهستان به محیط‌های آلوده و تخریب‌شده تبدیل می‌شود. منابع و سرچشمه رودخانه‌ها آلوده شده و پوشش گیاهی آسیب می‌بیند و حیات جانوری دچار اختلال می‌شود. از طرف دیگر، سبک زندگی و آداب و رسوم ساکنان مناطق کوهستانی دست‌خوش تغییرات شده، نابسامانی‌های اجتماعی- فرهنگی پدید می‌آورد، تعارض فرهنگی، در فرهنگ غنی و ریشه‌های مردمان مناطق کوهستانی نفوذ می‌کند و آسیب‌های اجتماعی از جمله مهاجرت را پدید می‌آورد. انجام این فعالیت‌ها مستلزم صرف هزینه است و کسب‌وکارهای مختص به خود را ایجاد می‌کند. رفت و آمد کوهنوردان در مناطق کوهستانی جریان اقتصادی پدید می‌آورد و اشتغال ایجاد می‌کند. این مفاهیم با یافته‌های ونگل (۲۰۲۰)، آپالو و اندریچوک (۲۰۲۰) و شولنکروف و همکاران^{۳۸} (۲۰۱۹) همسویی نشان می‌دهد که فعالیت‌های ورزشی و کوهنوردی در مناطق کوهستانی بر رشد فعالیت‌های اقتصادی تأثیرگذار است و به دلیل ارتباط با فرصت‌های اقتصادی می‌تواند گزینه مناسبی برای حرکت کشورها به سمت توسعه پایدار باشد.

تعاملات (استراتژی‌ها): رفتارها، واقعیت‌ها و تعاملات هدف‌داری هستند که تحت تأثیر شرایط مداخله‌گر و زمینه‌ای حاصل می‌شوند. استراتژی‌های ایجادشده برای کنترل، اداره و برخورد با هر پدیده در شرایط مشاهده‌شده خاصی هستند (کوربین و استراوس، ۲۰۱۴). کدهایی که از مصاحبه‌های انجام‌شده در این باره استخراج شده است، شامل: آموزش، کارگروهی، به اشتراک گذاشتن تجربیات، نگرش زیست‌محیطی و مدیریت هزینه‌ها در برنامه‌های کوهنوردی است. در این بخش مصاحبه‌شوندگان به اظهار نظرهای خود پرداختند که با روش‌ها و شیوه‌هایی می‌توان در زمینه ابعاد سه‌گانه توسعه پایدار از طریق فعالیت‌های کوهنوردی گام‌هایی برداشت و اینکه آیا کوهنوردی به عنوان فعالیتی اجتماعی- ورزشی می‌تواند برای تحقق اهداف توسعه پایدار تأثیرگذار باشد یا خیر؟ طبق جدول ۲ بیشتر مصاحبه‌شوندگان (۱۲ نفر) به امر آموزش به عنوان مفهومی فراگیر و آشنا اشاره کرده‌اند که کوهنوردان از طریق آموزش و یادگیری خود در مورد مفاهیم توسعه پایدار و اینکه چه رفتارهایی طی فعالیت‌های کوهنوردی خود باید انجام بدهند و یا از انجام چه کنش‌هایی خودداری کنند تا بتوانند در زمینه توسعه پایدار مؤثر واقع شوند.

علاوه بر این، به اشتراک گذاشتن تجربیات توأم با کارگروهی و انجام عملی آموخته‌ها، بسیاری از نابسامانی‌های موجود در عرصه کوهنوردی را کاهش می‌دهد. از آنجا که سالانه در مناطق کوهستانی شاهد بروز

38. Schulenkorf & et al.

نگه داشته شود. تجربه سی ساله محقق و مطالعات زیست محیطی مناطق کوهستانی و گزارش‌های کوهنوردی نشان‌دهنده تخریب و نابسامانی زیاد از سوی کوهنوردان در مناطق کوهستانی است. امید است که نتایج این پژوهش بتواند از تخریب، ویرانی طبیعت و مشکلات کوهنوردی بکاهد و سیاست‌گذاران کوهنوردی، منابع طبیعی، محققان و آژانس‌های گردشگری بتوانند برنامه‌های متناسب با توسعه پایدار مناطق کوهستانی را اتخاذ کنند. همچنین، پیشنهاد می‌شود محققان برای پژوهش‌های آتی در راستای دستیابی به اهداف توسعه پایدار الگوی توسعه پایدار دیگر رشته‌های ورزشی را تدوین کنند.

منابع

- اختیاری، ن.، عیدی، ح.، شعبانی مقدم، ک. (۱۳۹۷). «تبیین مدل عوامل اثرگذار بر توسعه فرهنگ محیط زیست در ورزش». *فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۷(۲)، ۶۷-۵۷.
- برزگر، ص.، بخشی، ا.، حیدری، م. ت. (۱۳۹۸). «تبیین پایداری اجتماعی - اقتصادی در شهرهای کوچک با رویکرد توسعه پایدار (نمونه: شهرهای کوچک شمال ایران)». *فصلنامه مجلس و راهبر، راهبر*، ۲۶(۹۷)، ۳۸-۵.
- بوژمهرانی، س.، رضوی، م. (۱۳۹۴). «راهکارهای توسعه فرهنگ زیست محیطی در ورزش». *فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، ۱۴(۲۹) حسام، ح.، گل بخش، م.، احمدپور، ا. (۱۳۹۳). «نقش انگیزش بر میزان مشارکت کوهنوردان حرفه‌ای و آماتور استان اصفهان». *نخستین همایش ملی گسترش علم کوهنوردی در ایران، اسلامشهر*.
- زاهدی، ش. (۱۳۹۵). توسعه پایدار جامع با تأکید بر مدیریت کارآفرینی سبز، چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
- زاهدی، دارشوری، سامان و عباس ثابت. (۱۳۹۸). الگوی علی توسعه پایدار محیط زیست بر اساس مدیریت دانش و بهره‌وری سبز. *نشریه عمران و پروژه*، ۱۰(۱)، ۵۴-۳۹
- سفری، ز.، اصفهانی، ن. (۱۳۹۴). «ارتباط بین جاذبه‌های طبیعی ورزشی با توسعه گردشگری ورزشی شهر همدان». *دومین همایش بین‌المللی مدیریت و فرهنگ توسعه*، تهران، <https://civilica.com/doc/459724>
- صالحی، ص. (۱۳۹۰). «رفتارهای زیست محیطی، دانش زیست محیطی و تحصیلات». *علوم تربیتی*، ۱۸(۲)، ۲۲۶-۲۰۱.
- فراست خواه، م. (۱۳۹۵). روش تحقیق کیفی در علوم اجتماعی با تأکید بر «نظریه برپایه» (گراند تئوری GTM)، چاپ پنجم، تهران: انتشارات آگاه.
- قاسمی، ح.، مظفری، س. ا.، امیرتاش، ع. م. (زمستان ۱۳۸۶). «توسعه ورزش از طریق تلویزیون در ایران». *پژوهش در علوم ورزشی*، ۱۷(۱)، ۱۴۸-۱۳۱.
- قهرمانیان، ا. ر. (۱۳۹۴). «بررسی ابعاد اقتصاد ورزش، کنگره بین‌المللی مدیریت، اقتصاد و توسعه کسب و کار». تبریز، <https://civilica.com/doc/44063>
- قربانی، م. ح.، صفری جعفرلو، ح. ر.، اسماعیلی، م. ر. (خرداد و تیر ۱۳۹۹). «مقاله پژوهشی توسعه پایدار از طریق ورزش: موانع و راهبردها». *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۱۲(۶۰)، ۱۰۲-۸۳.
- ملکی نیا، ع.، بازرگان، ع.، واعظی، م.، احمدیان، م. (۱۳۹۳). «شناسایی و اولویت بندی مؤلفه‌های دانشگاه پایدار». *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی*، ۲۰(۳)، ۲۶-۱.
- میرسلیمانی، م. ح.، میرسلیمانی، م. ر.، عابدینی، ا.، میرسلیمانی، ع. ع. (۱۳۹۳). «مدیریت و برنامه‌های اردوهای کوهنوردی، نرم‌افزارهای ورزشی و توسعه پایدار». *نخستین همایش ملی گسترش علم کوهنوردی در ایران، اسلامشهر*، <https://civilica.com/doc/697868>
- نظری، ل.، شعبانی مقدم، ک. (۱۳۹۹). «تأثیر ادراک زیست محیطی بر توسعه پایدار در ورزش». *علوم حرکتی و رفتاری*، ۳(۱)، ۶۷-۶۱.

شکل داد که محقق در این تحقیق در صدد ایجاد چنین شرایط بوده است و نتایج، این اهداف را تأیید می‌کند.

همچنان که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، فعالیت‌های کوهنوردی که از طریق آموزش، تشویق کارگروهی، اشتراک گذاشتن تجربیات و ارائه نگرش تازه به محیط زیست، در شرایطی که بیشتر کوهنوردان دارای تحصیلات بیشتری باشند، دید احترام به طبیعت را در خود تقویت کنند، برای طبیعت حقوقی قائل شوند، همکاری تیمی را سرلوحه فعالیت‌های کوهنوردی خود قرار دهند، مسئولیت‌پذیری خود را در قبال جامعه، هم‌نوردان و هم‌تیمی‌ها بیشتر می‌کنند، ساده‌زیستی را پیشه می‌کنند و مصرف بهینه را مورد توجه قرار می‌دهند. عوامل و مقوله‌هایی مانند تحمل آرای دیگران، احترام به آداب و رسوم ساکنان مناطق کوهستانی و رعایت اصول و قواعد کوهنوردی باعث تشدید و تقویت اهداف پایداری کوهنوردی می‌شوند. این مقوله‌ها که به عنوان شرایط مداخله‌گر بیان شدند، در شکل‌گیری مفهوم اصلی تحقیق همان مقوله محوری که دستیابی اهداف سه‌گانه توسعه پایدار است، نقش فعالانه و تقویت‌کننده به حساب می‌آیند و عدم توجه و رعایت این عوامل دستیابی به اهداف توسعه را تخفیف و تضعیف می‌کند. شرایط و مقوله‌های به‌دست‌آمده به نتیجه نمی‌رسد، مگر اینکه استراتژی متناسبی اتخاذ شود و تعاملات قابل قبولی پیش رو باشد. همچنان که اشاره شد، از طریق آموزش می‌توان تجربیات و دیدگاه‌های زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی - فرهنگی را به کوهنوردان انتقال داد. فرایند این چالش‌ها و تکاپوها می‌تواند موجب اشتغال ساکنان مناطق کوهستانی شود که عده‌ای از آن‌ها به عنوان راهنما و بلد کوهستان به فعالیت اقتصادی مشغول هستند، همچنان که در مناطق آلپ در کشورهای سوئیس و فرانسه بسیاری از اهالی منطقه شامونی^{۳۹} (از طریق فعالیت‌های کوهنوردی و خدمات‌رسانی به کوهنوردان، ارتزاق می‌کنند (دربرابوکس و همکاران^{۴۰}، ۲۰۱۴). چنین فرایندی روستاهای مناطق کوهستانی را از آسیب‌های مهاجرت و تخلیه سکنه به دور نگه می‌دارد.

از سوی دیگر، کوهنوردی پایدار از بروز تلفات متعدد انسانی که ریشه بسیاری از آن‌ها خطای انسانی ناشی از ناآگاهی و کم بودن سواد کوهنوردی است، جلوگیری می‌کند و چون مهم‌ترین سرمایه هر جامعه، سرمایه انسانی است، مرگومیر انسان‌ها در مناطق کوهستانی خسارت‌های مالی فراوانی به جامعه و اقتصاد آن تحمیل می‌کند. استفاده از تجهیزات، وسایل استاندارد کوهنوردی، بهره‌گیری از علوم و فنون جدید برای جهت‌یابی و کاستن از هزینه‌های زمانی و مالی، استفاده از وسایل ارتباطی، بهره‌مندی از اخبار و اطلاعات هواشناسی و وضعیت جوی همگی راه‌های کاهش تلفات را به کوهنوردان نشان می‌دهند. به موازات مراقبت از انسان، محیط زیست و حفظ آن که در قرن حاضر جزء آرمان‌های بشری به شمار می‌رود و کنفرانس‌های متعددی برای مراقبت از زمین (از سال ۱۹۸۷ برتلند) برگزار شده است، از خطر تهدید، تخریب و ویرانی در امان

39. Shamonix

40. Debarbieux et al.

- Palgrave Macmillan, Cham.
- Levermore, R., & Beacom, A. (2009). Opportunities, limitations, questions. In *Sport and International Development* (pp. 246-268). Palgrave Macmillan, London.
- Lindsey, I. (2009). "Sport- and sustainable- development: reconciling two contested concepts in theory and practice", 4th Congress of Economics of Sport. 08 - 09 May 2009
- Lindsey, I., & Darby, P. (2019). "Sport and the sustainable development goals: Where is the policy coherence?". *International Review for the Sociology of Sport*, 54(7), 793-812.
- Mansell, P., Philbin, S. P., & Konstantinou, E. (2020). "Redefining the use of sustainable development goals at the organisation and project levels—A survey of engineers". *Administrative Sciences*, 10(3), 55.
- Mathez-Stiefel, S. L., Von Dach, S. W., Zimmermann, A., Brey, T., & Molden, D. (2019). "Focus issue: The role of culture in transformation towards sustainable development in mountains". *Mountain Research and Development*, 39(4), 1-2.
- Markovic, J. J., & Petrovic, M. D. (2013). "Sport and recreation influence upon mountain area and sustainable tourism development". *Journal of Environmental and Tourism Analyses*, 1(1), 80.
- Río-Rama, M., Maldonado-Erazo, C., Durán-Sánchez, A., & Álvarez-García, J. (2019). "Mountain tourism research. A review". *European Journal of Tourism Research*, 22, 130-150.
- Schulenkorf, N., Giannoulakis, C., & Blom, L. (2019). Sustaining commercial viability and community benefits: Management and leverage of a sport-for-development event". *European Sport Management Quarterly*, 19(4), 502-519.
- Singh, C., Chauhan, N., Upadhyay, S. K., Singh, R., & Rani, A. (2021). "The Himalayan natural resources: Challenges and conservation for sustainable development". *Journal of Pharmacognosy and Phytochemistry*, 10(1), 1643-1648.
- Spaaij, R., & Schaijllée, H. (2019). "Unsanctioned aggression and violence in amateur sport: A multidisciplinary synthesis". *Aggression and Violent Behavior*, 44, 36-46.
- Szczepaniak, M. (2020). "Public sport policies and health: comparative analysis across european union countries". *Journal of Physical Education and Sport*, 20, 1022-1030.
- Thöni, V., McMillan, L., Gérard, S., & Adler, C. E. (2015). "Supporting sustainable tourism development in mountain regions: Experiences from the UIAA's Mountain Protection Award". In Perth III: *Mountains of our Future Earth*.
- Wehrli, A. (2014). "Why mountains matter for
- نیازی، پ.، نظری، ر.، عظیم زاده، م. (۱۳۹۹). «ارائه مدل توسعه پایدار کارآفرینی ورزشی ایران از منظر تفکر استراتژیک براساس نظریه داده‌بنیاد». رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۸(۲۹)، ۸۷-۱۰۳.
- هژیبری، ک.، رضائی‌نژاد، ر.، عابدین‌زاده، ر. (۱۳۹۸). «توسعه پایدار از طریق ورزش؛ تحلیلی بر دستور کار ۲۰۳۰». سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت.
- Apollo, M., & Andreychouk, V. (2020). "The dynamics of mountaineering impact on the mountain environment: The progressive nature (stadiums) of the host-guest interactions". CAUTHE 2020: 20: 20 Vision: New Perspectives on the Diversity of Hospitality, *Tourism and Events*, 533.
- Chamarro, A., & Fernández-Castro, J. (2009). "The perception of causes of accidents in mountain sports: a study based on the experiences of victims". *Accident Analysis & Prevention*, 41(1), 197-201.
- Chamarro, A., Rovira, T., Edo, S., & Fernandez-Castro, J. (2019). "Risk judgments in climbers: The role of difficulty, meteorological conditions, confidence and appropriate tools". *Leisure Sciences*, 41(3), 221-235.
- Coalter, F. (2009). Sport-in-development: accountability or development?, In *Sport and International Development* (pp. 55-75). Palgrave Macmillan. London.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2014). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Sage publications.
- Debarbieux, B., Oiry Varacca, M., Rudaz, G., Maselli, D., Kohler, T., & Jurek, M. (2014). "Tourism in mountain regions: hopes, fears and realities". Department of Geography and Environment, University of Geneva; Centre for Development and Environment, University of Bern.
- Gatterer, H., Niedermeier, M., Pocco, E., Frühauf, A., Faulhaber, M., Menz, V., & Burtscher, M. (2019). "Mortality in different mountain sports activities primarily practiced in the summer season—A narrative review". *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(20), 3920.
- Gupta, S. K., Rout, P. C., & Tyagi, P. (2019). "Community based tourism development a mid complex mountain issues: A strategic analysis of Chakrata Region of Uttarakhand". *International Journal of Hospitality and Tourism Systems*, 12(1), 47.
- Gurung, A. B., Von Dach, S. W., Price, M. F., Aspinall, R., Balsiger, J., Baron, J. S., & Kohler, T. (2012). "Global change and the world's mountains—Research needs and emerging themes for sustainable development". *Mountain Research and Development*, 32(S1).
- Hartmann, D., & Kwauk, C. (2011). "Sport and development: An overview, critique, and reconstruction". *Journal of Sport and Social Issues*, 35(3), 284-305.
- Huddart, D., & Stott, T. (2020). Adventure Tourism in the Himalayas. In *Adventure Tourism* (pp. 241-289).

- Zimmermann, M., & Keiler, M. (2015). "International frameworks for disaster risk reduction: Useful guidance for sustainable mountain development?". *Mountain Research and Development*, 35(2), 195-202.
- sustainable development". *Mountain Research and Development*, 34(4), 405-409.
- Wengel, Y. (2020). "The micro-trends of emerging adventure tourism activities in Nepal". *Journal of Tourism Futures*.

ORIGINAL RESEARCH PAPER

Formulating a Model of Iranian Mountaineering Sustainable Development on the basis of Grounded Theory

Hamid Naseri¹, Parivash Nourbakhsh², Mehdi Kohandel³, Abbas Khodayari³

¹ Ph.D. Student of Sport Management Department, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

² Professor of Sport Management Department, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

³ Associate Professor of Sport Management Department, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

ARTICLE INFO

Article History:

Received 2021-07-09

Accepted 2021-10-19

Keywords:

Environmental Biological

Grounded Theory

Mountaineering

Sustainable Development

ABSTRACT

Today, sport has gone beyond the category of group activities and entertainment and has found a broader meaning and has become one of the most influential phenomena in the economic, political, social and cultural conditions of societies. This qualitative research aims to formulate a model for sustainable development of mountaineering in Iran by using systematic grounded theory. For this purpose, an open interview with 18 professors of sports management and mountaineering experts with experience and history of long ascents, a collection of basic themes recycled during the coding process, from which categories were extracted. In the axial coding phase, the relations among these categories were determined in the form of coding paradigm as below: mountain nature management and strengthening of social values, axial phenomenon: environmental, economic and socio-cultural sustainability, strategy factors include: training, teamwork, experience sharing, environmental attitude and cost management, background factors include: education, respect for nature, cooperation, commitment and responsibility, interfering conditions, including: tolerating the opinions of others, respecting the customs of the natives and observing the principles and rules of mountaineering, and consequences, including: preservation of nature and native culture, employment were determined in the form of coding paradigm. Then and in selective coding phase, all the components of coding paradigm were described and the theory was formulated and presented. Considering the category of sustainable development and mountaineering, which has gained a lot of fans at the moment, and this increase in approach will have different consequences, Therefore, the mountaineering federation and the mountaineering delegations of the provinces should have a review and a well-planned for the scientific management of this socio-sports activity.

DOI: [10.22034/UE.2021.2.03.06](https://doi.org/10.22034/UE.2021.2.03.06)

COPYRIGHTS

©2021 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

HOW TO CITE THIS ARTICLE

Naseri H., Nourbakhsh P., Kohandel M., Khodayari A. (2021). Formulating a Model of Iranian Mountaineering Sustainable Development on the basis of Grounded Theory. *Urban Economics and Planning*, 2(3): 187-199.

DOI: [10.22034/UE.2021.02.03.06](https://doi.org/10.22034/UE.2021.02.03.06)

url: http://eghtesadeshahr.tehran.ir/article_139640.html

